

บทที่ 6

กระบวนการซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์

กระบวนการซื้อนั้น เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยเหตุผลและขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่อไปนี้

1. ความรู้สึกต้องการ (Felt Need)
2. พฤติกรรมก่อนการซื้อ (Prepurchase Behavior)
3. การตัดสินใจซื้อ (Purchasing Decision)
4. พฤติกรรมการใช้ (Use Behavior)
5. ความรู้สึกหลังการใช้ (Post Purchase Feeling)

ตอนที่ 1 ความรู้สึกต้องการเทปเพลง (Felt Need)

"ความรู้สึกต้องการ" เป็นปัจจัยแรกที่เกิดขึ้นในกระบวนการซื้อ ซึ่งความรู้สึกต้องการในด้านการฟังเพลง การซื้อเทปเพลงนั้น ถือได้ว่าเป็นความต้องการทางกายภาพ (Physical Need) เนื่องจากเป็นความต้องการทางด้านร่างกาย โดยที่เรื่องการฟังและการได้ยินนั้นเป็นหนึ่งในประสาทสัมผัสทั้ง 5 นั่นคือ ประสาทสัมผัสทางเสียง

ในส่วนนี้ จะเป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกต้องการเทปเพลงละครโทรทัศน์ ซึ่งได้พบว่ามีสาเหตุหลายประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้สึกต้องการที่มีความเกี่ยวเนื่องกับละครโทรทัศน์

1.1.1 ความชอบละครโทรทัศน์

ผู้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์ที่เปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ มีความรู้ต้องการเทปเพลง เนื่องจากความชอบละครโทรทัศน์ซึ่งอาจเป็นความชอบในด้านเค้าโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แสง ภาษา คำพูด บทสนทนา เป็นต้น

"เพราะว่าชอบละครที่เล่น ได้ดูละครแล้วเราชอบ"

(หมายเลข 1)

"เป็นคนที่ชอบดูละครโทรทัศน์ แล้วมันจะมีเพลง เมื่อก่อนอาจจะไม่ชอบ แต่เดี๋ยวนี้มีความรู้สึกว่าคุณวางการโทรทัศน์เขาจะพัฒนาตรงนี้เยอะ แล้วเขาจะเอาจุด ๆ นี้มาออกเทปขายผู้บริโภค"

(หมายเลข 28)

1.1.2 ความชอบนักแสดงนำ

นักแสดงนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งของละครโทรทัศน์ และนักแสดงที่มีความสำคัญต่อละครโทรทัศน์ คือนักแสดงนำ การที่ผู้รับสื่อมีความชอบนักแสดงนำนั้น นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่นักแสดงนำได้เป็นผู้ขับร้องเพลงละครด้วย ดังเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์หมายเลข 6 กล่าวว่า "ชอบพระเอก" ซึ่งหมายถึงเกริกพล มัสยวาณิช ซึ่งทำหน้าที่เป็นนักแสดงนำและได้ร้องเพลงละครโทรทัศน์ เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน"

1.1.3 ละครโทรทัศน์กำลังได้รับความนิยม

ในขณะที่ละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ ได้รับความนิยมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เพลงละครโทรทัศน์จะมีส่วนได้รับความสนใจไปด้วย ในสังคมต่าง ๆ โดยเฉพาะสังคมนักเรียน

มักจะมีการให้ความสนใจในเรื่องดังกล่าวด้วย ความรู้สึกต้องการเทปเพลงละครโทรทัศน์ส่วนหนึ่งจึงเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการกระทำตามสมัยนิยม

"เพลงก็ใช้ได้ ละครก็กำลัง hit ด้วย"

(หมายเลข 3)

1.2 ความรู้สึกต้องการที่มีความเกี่ยวเนื่องกับเพลง

เพลงละครโทรทัศน์นั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน คือ คำร้อง(เนื้อเพลง) และ ทำนอง

1.2.1 คำร้องหรือเนื้อเพลง

คำร้องนั้นเป็นส่วนประกอบของเพลงที่เป็นหลักในการสื่อความหมายของเพลงหนึ่ง ๆ โดยสาเหตุที่ผู้รับสื่อมีความรู้สึกต้องการเทปเพลงละครโทรทัศน์เนื่องจากคำร้องมีดังนี้

1.2.1.1 ความประทับใจในคำร้องที่สื่อความหมายกินใจผู้ฟัง เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกต้องการเทปเพลง เช่นตัวอย่างของคำร้องจากละครโทรทัศน์เรื่องสายโลหิต ที่ว่า "ออกศึกข้านึกแต่รบ จบศึกข้านึกแต่รัก" หรือ คำร้องจากละครโทรทัศน์เรื่องภูตพิศวาส ที่ว่า "รักเธอไม่มีพรมแดน ความรักไม่มีคำว่าห่างเหิน" เป็นประโยคที่ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกประทับใจ เป็นต้น

1.2.1.2 คำร้องของเพลงละครโทรทัศน์ที่แสดงใจความเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องของละครโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นการสรุปเรื่องราวของละครโทรทัศน์ หรือ เป็นการใช้ถ้อยคำที่แสดงอารมณ์และสื่อความรู้สึกของตัวละครเอกของละคร ล้วนแต่เป็นสาเหตุที่นำมาซึ่งความรู้สึกต้องการเทปเพลงละครโทรทัศน์ ดังเช่นคำให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“เพราะว่าเนื้อหาของเพลงมันเข้ากับเนื้อหาของหนังเรื่องนั้น ๆ บางทีมันเป็นแรงจูงใจจากการดูหนัง เหมือนกับว่าสรุปมาจากในหนัง เราก็จะชอบแล้วก็ถูกใจ”

(หมายเลข 18)

“เพลงที่อยู่ในตลาดทั่ว ๆ ไปตอนนี้ เกี่ยวกับความรักพื้น ๆ มันจะทุกค่าย ทุกคน เขาร้องแนวนี้หมด แต่ถ้าเป็นเพลงละคร เพลงจะเข้ากับเนื้อหาของละคร เนื้อหามันจะไม่เกร่อ ไม่พื้น ๆ มันจะเป็นเนื้อหาเฉพาะตัวละคร เพลงมันก็จะเฉพาะตัว”

(หมายเลข 19)

1.2.2 ทำนอง

ทำนอง นับเป็นองค์ประกอบหลักที่นำมาซึ่งความไพเราะของเพลง ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของเพลงหนึ่ง ๆ เนื่องจากดนตรีนั้นจะต้องมีส่วนประกอบของทำนอง แต่อาจไม่มีส่วนประกอบของคำร้องได้ การที่ผู้ประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์เพลงหนึ่ง ๆ สามารถสร้างสรรค์ทำนองเพลงได้สอดคล้องกับรสนิยมของผู้ฟังนั้น ผู้ฟังจะมีความรู้สึกว่าเป็นเพลงนั้น ๆ มีความไพเราะ และนำไปสู่ความต้องการเทปเพลงละครโทรทัศน์

“เพลงเพราะ...มันไม่เกี่ยวกับว่าเราชอบละครหรือเปล่า แต่เราได้ยินเพลงแล้วชอบ”

(หมายเลข 11)

อนึ่ง ความไพเราะของเพลงอาจจะเกิดจากการได้ฟังเพลงเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ ดังมีผู้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ถ้าฟังนาน ๆ ที่ไม่เป็นไรหรอก แต่ฟังเป็นประจำตอนดูหนัง เราฟังทุกวัน ๆ จะเพราะเราก็ไปหาซื้อมาฟัง”

(หมายเลข 21)

1.3 ความรู้สึกต้องการเนื่องจากเกิดอารมณ์และความรู้สึกร่วมกับเพลง

เนื่องจากเพลงละครโทรทัศน์นั้น เป็นองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ที่ปรากฏเสมอในละครโทรทัศน์ในเวลาและรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น ในช่วงของการเริ่มแพร่ภาพละครโทรทัศน์ และเวลาที่ละครในตอนนั้น ๆ จบลง เพลงละครโทรทัศน์ในช่วงต้นและท้ายละครมักจะเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องและทำนอง ในขณะที่เพลงละครในช่วงของการดำเนินเรื่อง จะปรากฏว่ามีทั้งเพลงที่มีเนื้อร้องและเพลงที่ไม่มีเนื้อร้องแต่เป็นดนตรีประกอบละครที่นำทำนองมาจากเพลงหลัก ดังนั้นการที่เพลงเป็นองค์ประกอบที่ปรากฏอยู่เสมอในละครโทรทัศน์นั้น จึงมีส่วนทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมได้ในขณะที่ฟังเพลงละครโทรทัศน์ มีความรู้สึกสบายใจ และมีจินตนาการ เนื่องจากเพลงนั้นได้นำไปใช้ในการประกอบภาพและเรื่องราวด้วย

“เราฟังก็จะเหมือนกับ in กับละครโทรทัศน์ คือละครโทรทัศน์มันเป็นหนังแนวนี้ แล้วเพลงมันเปิดมาตอนนี้ อย่างตอนที่นางเอกกำลังสูญเสียคนรัก หรือเสียใจ แล้วมีเพลงนี้เปิดขึ้นมา ทำให้เราเห็นใจ คือ เรารู้สึกซึ่งมากขึ้นแล้วทำให้เราอยากฟัง”

(หมายเลข 29)

“ฟังดูแล้วมันมีความหมายแล้วก็มีความรู้สึก อารมณ์ร่วมกับเพลงนั้น คือ คนเขียนคนร้อง ทำนองอะไรเขาเนี่ยบหมด ก็น่าฟัง”

(หมายเลข 15)

“เวลาฟัง ทำให้นึกถึงเรื่องที่เรารอบ มันเกิดบรรยากาศ”

(หมายเลข 4)

“ฟังแล้วมันสบายใจดี มีภาพจินตนาการไปกับในหนังด้วย”

(หมายเลข 9)

“ฟังแล้วสบายใจดี ไม่ต้องคิดอะไรมาก ฟังแล้วรู้สึกมีจินตนาการที่ดี

(หมายเลข 23)

1.4 ความรู้สึกต้องการเนื่องจากคุณสมบัติของสื่อเทปเพลง

เพลงละครโทรทัศน์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของละครโทรทัศน์ ดังนั้นผู้รับสื่อสามารถฟังเพลงละครโทรทัศน์ได้ในระหว่างการแพร่ภาพละครโทรทัศน์ แต่ในกรณีที่ผู้ต้องการจะฟังเพลงละครโทรทัศน์ไม่สามารถฟังเพลงทางโทรทัศน์ทันเวลา ก็จะไม่สามารถฟังเพลงได้ในวันนี้ เนื่องจากธรรมชาติของสื่อโทรทัศน์ไม่สามารถย้อนกลับ (replay) ได้ ถ้าไม่ได้มีการบันทึกเทปไว้ หรือสถานีโทรทัศน์ไม่ได้นำกลับมาแพร่ภาพใหม่ (rerun)

ในกรณีที่ละครโทรทัศน์จบบริบูรณ์แล้ว โอกาสในการฟังเพลงละครโทรทัศน์จะลดลง เนื่องจากช่องทางการสื่อสารหลักได้ลดลงไป คงเหลือแต่การฟังทางวิทยุเท่านั้นซึ่งเป็นเวลาที่ไม่แน่นอน ดังนั้นความรู้สึกต้องการเทปเพลงละครโทรทัศน์สาเหตุหนึ่งจึงเกิดจากประเภทของสื่อเทปเพลงนั้น สามารถจะตอบสนองความต้องการในการฟังเพลงได้ในเวลาที่ปรารถนา

“เพราะชอบ เพราะอยากฟัง พอละครจบแล้วหาฟังไม่ได้ ก็เลยอยากหามาเก็บด้วย”

(หมายเลข 2)

1.5 ความรู้สึกต้องการเนื่องจากวัตถุประสงค์อื่น ๆ

ผู้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์อาจนำเทปเพลงไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น การฟังเพลงเพื่อหัดเล่นดนตรี หรือร้องในการแสดง การสร้างสรรค์กับมิตรสหาย การประกอบอาชีพ เป็นต้น จากการวิจัยครั้งนี้ มีประชากรที่มีความสามารถในด้านของดนตรีด้วย ซึ่งมีความต้องการเทปเพลงละครเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาเพื่อประพันธ์เพลงประกอบละครเวที

“มีช่วงหนึ่งที่ทำงานเกี่ยวกับเพลงละคร ก็เลยต้องหา idea ฟังว่าลักษณะเพลงเป็นยังไง รูปแบบเพลงเป็นยังไง เพราะว่าจะต่างจากเพลง pop ในปัจจุบัน เนื้อเพลงจะเป็นยังไง ตอนนั้นทำเพลงละครเวทีเด็ก ละครสารนิพนธ์ของธรรมชาติ”

(หมายเลข 25)

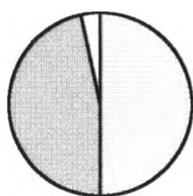
ตอนที่ 2 พฤติกรรมก่อนการซื้อเทปเพลง (Prepurchase Activities)

พฤติกรรมก่อนการซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์นั้น หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการได้ยินเพลงละครโทรทัศน์ กล่าวคือการได้ยินเพลงโดยผ่านสื่อนั้นสามารถได้ยินโดยผ่านสื่อ 2 ประเภท คือ วิทยุ และโทรทัศน์ โดยจากการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คน เคยได้ยินเพลงละครโทรทัศน์จากโทรทัศน์ และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เคยได้ยินเพลงละครโทรทัศน์จากสื่อวิทยุด้วย

2.1 พฤติกรรมเรื่องความถี่ในการชมละครโทรทัศน์

การได้ยินเพลงละครโทรทัศน์นั้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมละครโทรทัศน์ในเรื่องความถี่ในการชมละครโทรทัศน์ นั่นคือถ้ามีการชมละครโทรทัศน์บ่อยครั้งมาก ย่อมมีโอกาสในการได้ฟังเพลงละครโทรทัศน์มากขึ้นด้วย โดยจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ชมละครโทรทัศน์สม่ำเสมอ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน ชมละครบางครั้งบางคราว และมีผู้ที่ไม่ชมละครโทรทัศน์เลยจำนวน 1 คน

ภาพที่ 1 แสดงพฤติกรรมเรื่องความถี่ในการชมละครโทรทัศน์ของผู้ที่ซื้อเทปเพลงละคร

☐	ชมละครโทรทัศน์สม่ำเสมอ	15 คน
	คิดเป็นร้อยละ 50	
☐	ชมละครโทรทัศน์บางครั้งบางคราว	14 คน
	คิดเป็นร้อยละ 46.66	
☐	ไม่ชมละครโทรทัศน์	1 คน
	คิดเป็นร้อยละ 3.33	

ผู้ที่ไม่ชมละครโทรทัศน์จำนวน 1 คน แต่ได้ยินเพลงในช่วงเพลงนำละครโทรทัศน์ได้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ไม่ดูละคร ดูแต่เพลงแล้วเปลี่ยนเลย รู้จักเพลงจากละครว่าเพลงมันเพราะ เหมือนมันเปิดกรอกหูทุกวัน มันก็เพราะจนได้”

(หมายเลข 2)

การได้ยินเพลงละครโทรทัศน์จากสื่อโทรทัศน์นั้น สามารถได้ยินจากรายการประเภทละครโทรทัศน์เป็นหลักโดยในส่วนของกรได้ยินเพลงนั้น จะปรากฏในช่วงเพลงนำละคร เพลงท้ายละคร และในระหว่างการดำเนินเรื่อง (background music) ซึ่งจะมีการใช้ทำนอง (melody) ของเพลงนำละคร และเพลงท้ายละคร ดังนั้นผู้ที่ชมละครโทรทัศน์มากจะมีโอกาสฟังเพลงละครโทรทัศน์มากกว่าผู้ที่ชมละครโทรทัศน์น้อย เนื่องจากได้ฟังเพลงในช่วงดนตรีประกอบ (background music) ซึ่งมีส่วนของทำนองจากเพลงนำละครและเพลงท้ายละคร

สำหรับเพลงละครโทรทัศน์ที่นำมารวมจำหน่ายในรูปแบบแคสเซตและซีดีนั้น จะเป็นการนำเพลงในส่วนของเพลงนำละครและเพลงท้ายละคร ดังนั้นจึงน่าที่จะศึกษาว่าการที่ผู้รับสารฟังเพลงในช่วงเพลงนำละครและเพลงท้ายละครนั้น มีวัตถุประสงค์ใด

2.2 วัตถุประสงค์ของการฟังเพลงในช่วงเพลงนำละครโทรทัศน์และเพลงท้ายละครโทรทัศน์

2.2.1 การฟังเพลงเนื่องจากมีลักษณะนิสัยชอบฟังเพลง และเพลงมีความไพเราะ

การชอบฟังเพลง และความไพเราะของเพลงนั้น เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้รับสารฟังเพลงในช่วงเวลาดังกล่าว

“เพลงไต่เตล ถ้าชอบก็จะเอาตั้งแต่ต้นจนจบ อยากจะเก็บทุกอย่างเอาไว้จะได้นึกได้เป็นฉาก ๆ”

(หมายเลข 17)

“ถ้าดูจริง ๆ ก็จะต้องตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ให้ใครเปลี่ยนเพราะว่าชอบเพลง”

(หมายเลข 23)

"เราต้องดูไตเติล (เพลงนำละคร) จบก็ต้องดูจนร้องเพลงจบ (เพลงท้ายละคร) จนเปลี่ยนเป็นโฆษณาถึงเลิกดู เพราะว่าชอบ ชอบหมดเลย"

(หมายเลข 28)

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เพลงละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ เป็นเพลงที่ไม่ไพเราะในทัศนคติของตนเองแล้ว ผู้รับสารจะมีพฤติกรรมไม่ฟังเพลงนำละครโทรทัศน์หรือท้ายละครโทรทัศน์

"ติดตามเพลงไตเติลตลอด ถ้าเราชอบเพลงนี้เราก็เปิดฟังเรื่อย ๆ ถ้าละครเพลงไม่เพราะประมาณไตเติล 5 นาทีบวกโฆษณาก็จะกลับมาประมาณนั้น"

(หมายเลข 18)

"คือฟังครั้งแรกถ้าเพลงมันเพราะ เราก็จะฟังต่อ ๆ ไปเลย แต่ถ้าหากว่ามันไม่เพราะก็จะดูแต่ภาพ จะเป็นอย่างนี้"

(หมายเลข 19)

2.2.2 เพื่อติดตามละครโทรทัศน์ต่อไป

ในปัจจุบันนี้ ช่วงเวลาของเพลงท้ายละครจะมีสองประเภท คือช่วงเพลงท้ายละครประเภทมีรูปแบบที่แน่นอน คือเป็นเทปสำเร็จรูปใช้แพร่ภาพท้ายละครทุก ๆ ตอน และประเภทเปลี่ยนแปลงทุกครั้ง คือจะมีการนำเสนอเหตุการณ์บางส่วนของละครตอนต่อไป โดยในบางเรื่องจะนำเสนอภาพพร้อมกับบทสนทนาด้วยการที่ผู้รับสารได้รับสื่อจากโทรทัศน์ในช่วงเวลาดังกล่าว จะทำให้ทราบเหตุการณ์ที่ผ่านมาหรือที่จะเกิดขึ้นต่อไป

"ส่วนมากไตเติลตอนแรกจะไม่ค่อยได้ดู เพราะบางทีก็มาไม่ทัน บางทีก็ลืม ส่วนมากก็จะเปลี่ยนไปดูช่องอื่นมากกว่า ว่าเขายังไม่มา เราไม่ใส่ใจเพลงละครตอนต้นเท่าไรเพราะบางทีเรามีเทปอยู่แล้ว แต่ตอนนั้นเราไม่มีอารมณ์ ยังไม่อยากจะฟัง ตอนนี้อยากดูละครมากกว่า บาง

ช่องมีละครมาแล้วเราก็ต้องเปลี่ยนไปดูตรงนั้น ถ้าสมมุติว่าบางที่ไม่มีเทป หนูก็จะฟัง จะชอบดูตอนจบมากกว่าเพราะตอนจบจะมีแบบ วันพรุ่งนี้มีอะไรให้ดูต่อ"

(หมายเลข 8)

"ส่วนหนึ่งมาจากละครด้วยว่า ตอนต้นกับจบเนี่ย มันจะมีภาพละครที่ผ่าน ๆ มา เราจะดูภาพละครว่ามันเป็นยังไงบ้าง"

(หมายเลข 19)

2.2.3 คล้ายคลึงกับรายการมิวสิควิดีโอ

ผู้รับสารบางคนได้แสดงทรรศนะว่า การได้รับชมรายการในช่วงเวลาของเพลงนำละครและท้ายละครนั้น เปรียบเสมือนการได้ชมมิวสิควิดีโอ ซึ่งโดยปกติแล้วรายการประเภทมิวสิควิดีโอเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งใช้ในการส่งเสริมการจำหน่ายเทปเพลงทั่ว ๆ ไป

"ชอบดูไตเติล ชอบดูนักร้องทำท่าทำทาง"

(หมายเลข 6)

"ฟังไตเติลด้วย ก็คอยดูละคร อยากรู้อด้วย เหมือนมิวสิคดี"

(หมายเลข 13)

"เพลงไตเติลดูจนจบไปเลยเหมือนเป็นเพลงแล้วมีคนมาทำมิวสิคนะคะ เนื้อหามันจะตรงกับเพลงที่เขาร้อง แล้วก็อิน (in) ดีนะคะ มันได้อารมณ์กว่าฟังเฉย ๆ"

(หมายเลข 20)

2.2.4 สามารถทราบลักษณะของละครโทรทัศน์จากเพลงละครโทรทัศน์

เพลงละครโทรทัศน์นั้นเป็นเอกลักษณ์ของละครโทรทัศน์ ซึ่งสะท้อนลักษณะของละครโทรทัศน์ด้วย โดยเฉพาะในส่วนของคำร้อง ซึ่งมักจะเล่าเรื่องละครโดยตรงหรือทางอ้อม

“ถ้าฟังตอนแรก จะเหมือนกับว่าเขาร้องเนื้อเรื่องคร่ำ ๆ หรือตัวละครคร่ำ ๆ มาแล้ว จะทำให้เรารู้เรื่องนั้นมันเป็นไปได้ยังไง ควรติดตามหรือเปล่า”

(หมายเลข 24 ปี)

ตอนที่ 3 การตัดสินใจซื้อเทปเพลง (Purchasing Decision)

การตัดสินใจสินค้าประเภทเทปเพลงนั้น ผู้ซื้อจะต้องตัดสินใจหลายประเด็น เป็นชุดของการตัดสินใจ (Set of Decision) ซึ่งประกอบด้วย การตัดสินใจเกี่ยวกับ ผลិតภัณฑ์ สถานที่ ราคา และการส่งเสริมการตลาด

3.1 ผลิตภัณฑ์ (product)

เทปเพลงไทยสากลเป็นสินค้าซึ่งประกอบด้วยส่วนที่จับต้องได้ (tangible) และส่วนที่จับต้องไม่ได้ (intangible) แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ซื้อสินค้าประเภทนี้อาจสามารถทราบคุณสมบัติของสินค้าบางประการมาก่อนแล้ว โดยเทปเพลงละครโทรทัศน์ จะได้รับการพิจารณาจากผู้ซื้อในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1.1 เพลง ผู้ฟังจะเลือกซื้อเทปเพลงที่มีเพลงที่ชื่นชอบซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้หลายประการ คือ

3.1.1.1 คำร้องหรือเนื้อเพลง โดยผู้ที่เลือกซื้อจะพิจารณาว่าเป็นเพลงที่มีคำร้องดี และมีความหมายที่ดี เนื้อหาเพลงกินใจ เป็นต้น

3.1.1.2 ความไพเราะ มักจะเป็นสิ่งที่เกิดมาจากทำนอง (melody) ของเพลง ซึ่งเกิดจากการเรียบเรียงลำดับเสียงสูง ต่ำ จนทำให้เกิดเป็นเพลงขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เพลงมีความไพเราะตามรสนิยมของผู้ประพันธ์และผู้ซื้อเทปเพลงแต่ละคน

3.1.1.3 แนวเพลง แนวเพลงและรูปแบบของเพลง เช่น เพลงป๊อป เพลงแจ๊ส เป็นสิ่งหนึ่งที่ได้รับการพิจารณาด้วย

3.1.2 ผู้ขับร้องเพลง ผู้ฟังจะพิจารณาคณสมบัติของผู้ขับร้องเพลงในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1.2.1 เป็นศิลปินที่ชื่นชอบ คือ ผู้ขับร้องเพลงละครโทรทัศน์เป็นศิลปินที่ตนเองชื่นชอบอยู่แล้วและมาขับร้องเพลงละครโทรทัศน์ ในบางกรณีก็อาจเป็นนักแสดงนำในละครโทรทัศน์ด้วย

3.1.2.2 คุณภาพของผู้ขับร้อง ได้แก่ การพิจารณาในเรื่องของเสียงร้องที่มีคุณภาพสามารถขับร้องเพลงละครได้ดี

3.1.2.3 ความแปลกใหม่ เป็นคุณสมบัติที่ผู้ซื้อเทปเพลงบางคนจะพิจารณา คือการนิยมผู้ขับร้องเพลงที่เป็นนักร้องใหม่

3.1.2.4 เพศ ผู้ซื้อเทปบางคนจะนิยมผู้ขับร้องเพศหญิงมากกว่าเพศชาย หรือเพศชายมากกว่าเพศหญิง เป็นต้น

3.1.3 ปกและหีบห่อ ปกเทปเพลงเป็นสิ่งที่ได้รับการพิจารณาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1.3.1 ความสวยงาม เป็นสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเทปด้วย โดยองค์ประกอบของภาพบนปกเทปสวยงาม จะทำให้เทปนั้นน่าซื้อ

3.1.3.2 ความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย ไม่แตก เป็นต้น

3.1.3.3 เป็นเทปที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยพิจารณาว่าเทปนั้นเป็นเทปของแท้ จากบริษัทผู้ผลิตจริง ๆ หน้าปกเทปไม่ได้เป็นภาพถ่ายเอกสาร เป็นต้น

3.1.4 จำนวนเพลง ผู้ซื้อเทปบางคนจะพิจารณาถึงเรื่องจำนวนเพลง เป็นต้นว่า ถ้าปริมาณเพลงที่ชอบมีน้อยจะยังไม่ตัดสินใจซื้อ หรือ ถ้าเป็นเทปประเภทซิงเกิ้ลหรือมินิอัลบั้มจะยังไม่ซื้อ เป็นต้น

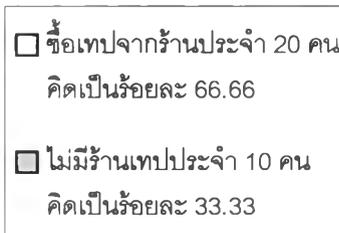
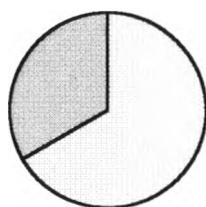
3.1.5 ค่ายเพลง ผู้ซื้อเทปเพลงละครบางคนจะมีความนิยมชมชอบค่ายเทปบางค่ายเนื่องจากมีความคิดว่าผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ คือเพลงมีความไพเราะมากกว่าค่ายอื่น

3.1.6 ละครโทรทัศน์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีการพิจารณาในการเลือกซื้อเพลงละครโทรทัศน์โดยผู้ที่ซื้อเทปเพลงละครจะพิจารณาชื่อเพลงเพลงจากละครที่ตนเองชื่นชอบ เช่น เนื้อเรื่องดี มีความประทับใจ หรือ ประทับใจในตัวละครในเรื่อง เป็นต้น

3.2. สถานที่ (place)

เทปเพลงเป็นสินค้าที่หาซื้อได้ง่าย โดยมีผู้ที่ซื้อเทปเพลงจากร้านประจำ หรือ มีใช้ร้านประจำ โดยจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ซื้อเทปจากร้านประจำ และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ไม่มีร้านเทปประจำ

ภาพที่ 2 แสดงการพิจารณาเรื่องสถานที่ในการซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์

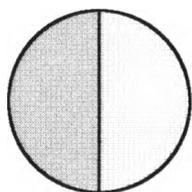

ผู้ซื้อเทปจากร้านค้าประจำมักจะซื้อเทปจากร้านที่อยู่ละแวกที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน โรงเรียน มหาวิทยาลัย ร้านค้าในห้างสรรพสินค้า

3.3 ราคา (price)

จากการศึกษาพบว่า มีผู้ที่พิจารณาราคาของเทปเพลง และไม่พิจารณาราคาเทปเพลงจำนวนเท่ากัน คือ 15 คน

ภาพที่ 3 แสดงการพิจารณาเรื่องราคาของผู้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์

- พิจารณาราคาเทปเพลง 15 คน
คิดเป็นร้อยละ 50
- ไม่พิจารณาราคาเทปเพลง 15 คน
คิดเป็นร้อยละ 50

ผู้ที่พิจารณาในเรื่องราคาของเทปเพลง จะพิจารณาว่าเทปนั้น ๆ ราคาถูกกว่าเทปร้านอื่น นอกจากนั้น ผู้บริโภคบางคนจะพิจารณาว่าในกรณีที่ เป็นมินิอัลบั้มจะยังไม่ซื้อเทปนั้น ๆ เนื่องจากต้องการจะรออัลบั้มเต็มวางตลาดเพราะราคาใกล้เคียงกัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์จะสามารถซื้อเทปเพลงได้ในราคาที่ถูกลงกว่าราคาที่พิมพ์ไว้บนหน้าปกเทปเพลง

3.4 การส่งเสริมการตลาด (promotion)

การส่งเสริมการตลาด หรือ การส่งเสริมการจำหน่าย เป็นวิธีการที่ธุรกิจเพลงไทยสากลใช้กันอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะผ่านทางสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการตลาดของเพลงละครโทรทัศน์ มีข้อได้เปรียบกว่าเพลงไทยสากลทั่วไป ในแง่ของการมีช่องทางการสื่อสารที่แน่นอน คือในช่วงเวลาการแพร่ภาพละครโทรทัศน์ แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีข้อเสียเปรียบ คือ ระยะเวลาการสื่อสารในช่วงเวลาดังกล่าวจะยุติเมื่อละครโทรทัศน์จบบริบูรณ์ และการส่งเสริมการตลาดประเภทการแสดงคอนเสิร์ตยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจน นอกเหนือจากกรณีที่ผู้ขับร้องเพลงละครโทรทัศน์นั้นเป็นศิลปินเพลงไทยสากลด้วย นอกจากนี้การที่นักแสดงนำเป็นผู้ขับร้องเพลงละครโทรทัศน์ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็น การส่งเสริมการตลาดเพลงละครโทรทัศน์ด้วย

ในส่วนของ การส่งเสริมการตลาดจะมีการกล่าวถึงโดยตลอดงานวิจัย จึงยังไม่กล่าวโดยละเอียด ณ ที่นี้

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการใช้เทปเพลง (Use Behavior)

พฤติกรรมการใช้ของผู้ที่ได้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์แต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

4.1 การฟังเพลง

การฟังเป็นการใช้ประโยชน์จากเทปเพลงโดยตรง ผู้ซื้อเทปเพลงส่วนใหญ่จะฟังเพลงบ่อยมากในช่วงแรก และจะมีพฤติกรรมการฟังที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

4.1.1 ความถี่ในการฟังเพลง

4.1.1.1 ฟังเพลงบ่อยมากในช่วงเวลาที่เพิ่งซื้อเทปมาใหม่ หรือช่วงเวลาที่ละครกำลังได้รับความนิยมมาก

กลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ จะมีการใช้เทปเพลงเพื่อฟังโดยฟังถี่มากในช่วงแรกของการมีเทปเพลง เมื่อละครโทรทัศน์จบบริบูรณ์แล้วไม่มีการนำกลับมาฟังใหม่

“ช่วงที่ซื้อมาแรก ๆ ก็ฟังแต่มีวนนั้นอยู่นั้นแหละ ไม่ฟังอันอื่น ถ้ายังไม่มีเพลงใหม่มาฟัง ก็ฟังไปเรื่อย ๆ”

(หมายเลข 12)

“ฟังจนกว่าจะเบื่อ ฟังตลอดเช้า เย็น”

(หมายเลข 18)

“ถ้าตอนไหนละครเขา hit มากก็แทบจะฟังทุกวัน”

(หมายเลข 20)

"3-4 วันแรกก็เบื่อแล้ว เพราะว่าจะเปิดซ้ำ ๆ อยู่ 3-4 วันแรก"

(หมายเลข 21)

"เปิดอยู่ม้วนหนึ่งประมาณ 2-3 วันติดกัน"

(หมายเลข 24)

4.1.1.2 ฟังเพลงละครโทรทัศน์หลังจากละครโทรทัศน์จบบริบูรณ์ไปแล้ว

กลุ่มตัวอย่างประเภทนี้จะฟังเทปเพลงละครโทรทัศน์นานกว่ากลุ่มแรกโดยบางคนจะฟังเพลงหลังจากละครโทรทัศน์จบบริบูรณ์ไม่นานนัก แต่บางคนยังมีการฟังต่อไปเรื่อย ๆ

"เหมือนกับพอละครจบก็ไม่ค่อยได้ฟังอีกแล้ว อาจจะไม่ค่อยนึกถึงน้อย ตอนนั้นก็ไม่ได้ฟัง เท่าที่ฟังได้จริง ๆ ตอนนี่ ฟังได้ไม่กี่ม้วน อย่างรักเดียวของเจนจิราหนูเริ่มเบื่อมัน ก็ไม่ได้ฟังเลย วางอยู่บ้านอย่างนี้แหละ อย่างทอฝันกับมาวิน อยากหยุดแต่วันไว้ที่ปลายฟ้า รวมเพลงเอ็กแซ็กท์ ก็ฟังมาเรื่อย ๆ จนถึงทุกวันนี้"

(หมายเลข 17)

"ถ้าละครจบแล้วก็ฟังนาน ๆ ที"

(หมายเลข 1)

"ละครจบไปแล้วยังฟัง คิดถึงละคร ยังจำว่าเรื่องเป็นยังไง"

(หมายเลข 10)

"ฟังบ่อยมากจนยานแล้วค่ะ พอยานแล้วแบบบางทีเทปซื้อมาผลอไปอัด พอเสียนิดหนึ่งไม่ได้แล้ว เราต้องซื้อใหม่ เป็นแบบนี้เสมอ"

(หมายเลข 28)

4.1.2 สถานที่ที่ใช้ฟังเพลง

4.1.2.1 ฟังในรถยนต์ ขณะเดินทางไปทำงานและกลับบ้านเป็นการผ่อนคลาย ความเครียด

“คือวันหนึ่งก็ต้องฟังเพลงละครโทรทัศน์ จะอยู่ในรถ คือเข้าไปกับขากลับ อย่างน้อย
ต้องมีเพลงละครม้วนหนึ่งเสมอ ถ้าเผื่อเข้าไปฟัง ขากลับก็อาจจะไม่ฟัง”

(หมายเลข 22)

“ฟังทุกวันเลยครบเวลาขับรถ แล้วมันไม่เครียดดี”

(หมายเลข 23)

“ฟังตอนขับรถไป ร้องเพลงไป”

(หมายเลข 29)

4.1.2.2 ฟังในบ้าน กลุ่มตัวอย่างบางคนจะมีการฟังเทปเพลงละครทั้งครอบครัวภายในบ้านเป็นการพักผ่อนร่วมกัน หรือ ฟังเพลงในขณะที่ทำกิจกรรมอื่น ๆ

4.1.3 ความนึกคิดขณะฟังเพลง

กลุ่มตัวอย่างประเภทนี้เมื่อฟังเพลงแล้วจะคิดถึงละครโทรทัศน์ เช่น การดำเนินเรื่อง
ใบหน้าของนักแสดง และตัวละคร เป็นต้นว่า เพลงนั้น ๆ เป็นเพลงที่กล่าวถึงตัวละครตัวใด
ในเหตุการณ์ใด นอกจากนั้น จะเป็นการระลึกถึงฉากในละครเรื่องนั้น นอกจากนั้นยังมีการคิด
ถึงความหมายของเนื้อเพลงด้วยว่าสื่อความหมายใด

“ฟังเพลงแล้วคิดถึงละคร อย่างสมมุติเพลงมันออกมาเศร้า ๆ ก็คิดว่าตอนจบมันจะ
ต้องเป็นยังไง”

(หมายเลข 7)

"ฟัง ๆ อยู่ นึกถึงตอนที่พระเอกไปจ้างนางเอก"

(หมายเลข 9)

4.2 การร้องเพลง

ผู้ใช้ประโยชน์จากการฟังบางคนจะร้องเพลง ในขณะที่บางคนจะไม่ร้องเพลงเลย โดยผู้แสดงทราบดีว่า การร้องเพลงเป็นการผ่อนคลายความเครียด บางคนจะชอบร้องเพลงเป็น อย่างยิ่ง และมีการใช้ประโยชน์จากดนตรีคาราโอเกะในเทปเพลงถ้ามีให้ โดยกลุ่มตัวอย่าง บางคนจะดูเนื้อเพลงที่ปกเทปแล้วร้องตาม หรือบางคนฟังเทปบ่อยจนสามารถจดจำเพลงได้ นอกจากนั้น สำหรับผู้ที่ชอบดนตรีบางคนจะฟังเพลงไปด้วยร้องเพลงไปด้วย

"เวลาเพลงขึ้นอะไรอย่างนี้ เราชองยังไม่ได้ฟัง ๆ ไปก่อน พอแบบมาอีกทีร้องได้ ก็ร้อง เพื่อคลายเครียด ร้องไปเรื่อย ๆ"

(หมายเลข 8)

"ฟังเพลงไปด้วย ร้องเพลงไปด้วย ตอนแรก ๆ ก็เอาเนื้อมากาง ถ้าร้องได้แล้วก็ร้องไปเลย"

(หมายเลข 9)

"จำได้เลยว่า นั่งก็ร้อง ว่าง ๆ ก็ร้อง เป็นคนชอบร้อง"

(หมายเลข 19)

"ร้องได้เพราะว่าฟังบ่อยจนชิน ตอนแรก ๆ ที่โทรทัศน์เพิ่งเปิด วิทยูเพิ่ง promote จะเอาเนื้อมากางร้องแล้วก็จะร้องเป็นไปเอง"

(หมายเลข 20)

"ลูกสาวกับลูกชายก็จะร้องได้หมด อย่างมนตร์รักลูกทุ่งจะร้องได้หมด"

(หมายเลข 21)

“เป็นคนที่ชอบร้องเพลงมากมีดนตรีในหัวใจ ตื่นเข้ามาต้องร้อง วันไหนไม่ร้องเพลงไม่ได้ ต้องร้อง แรก ๆ ก็จำทางเนื้อเหมือนกับเราท่องหนังสือสอบเลย แล้วเราก็จะเปิดเพลง ยิ่งเทปไหนที่ทำคาราโอเกะจะชอบมาก จะเป็นทำนองแล้วเราก็จะใส่เสียงเรา”

(หมายเลข 28)

4.3 การเล่นดนตรี

ผู้ที่มีความสามารถทางดนตรีบางคนจะถอดทำนองเพลงละครโทรทัศน์จากการฟังเพื่อเล่นดนตรี บางคนสามารถหาซื้อโน้ตเพลงละครได้ และบางคนจะซื้อหนังสือเพลงที่มีเนื้อเพลงพร้อมคอร์ดดนตรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเล่นดนตรีประเภท เปียโน กีตาร์ และขลุ่ยได้

“ซื้อโน้ตเพลงละครมาหัดเล่นด้วย”

(หมายเลข 7)

“เป่าขลุ่ยได้ มีเป่าเพลงละครด้วย เช่น เพลงรักเดียวของเจนจิรา ไปขอเนื้อเพื่อน ๆ มาแล้วก็นั่งเป่าที่บ้าน”

(หมายเลข 9)

“เล่นเปียโน แกะเพลงละครเล่นด้วย ลองเทียบเสียงดูค่ะ ซื้อหนังสือเพลงมาดูบางที ดู chord ไม่ค่อยเป็น”

(หมายเลข 10)

“เล่นกีตาร์ มีแกะเพลงเป็นบางเพลง แต่ซื้อหนังสือเพลงมากกว่า”

(หมายเลข 11)

“เล่นกีตาร์เอาหนังสือมาวางเล่น”

(หมายเลข 17)

4.4 การกรอเทปเพลงเพื่อฟังซ้ำ

เนื่องจากผู้ฟังเทปบางคนจะมีความชื่นชอบเพลงบางเพลงเป็นพิเศษ ดังนั้น จึงมีการกรอเทปเพลงเพื่อฟังเฉพาะเพลงนั้น ๆ นอกจากนั้น มีผู้ที่เบื่อหน่ายกับการกรอเทปจนทำให้เลิกฟังเทป เนื่องจาก เทปด้านหนึ่งเป็นเพลงสำหรับฟัง ส่วนเทปเพลงอีกด้านหนึ่งเป็นดนตรีคาราโอเกะ

“ถ้าชอบเพลงไหนก็จะฟังบ่อยมาก จะชอบกรอไปกรอมา”

(หมายเลข 29)

“ช่วงแรก ๆ ฟังบ่อย แต่ซีเกียจมากกรอกก็เลยเลิกฟังแล้ว ต้องกรอกลับทุกครั้ง ไม่ชอบคาราโอเกะอีกด้านหนึ่ง”

(หมายเลข 27)

4.5 การบันทึกเพลงลงในเทปม้วนอื่น

ผู้ที่ซื้อเทปเพลงละครบางคน จะเลือกอัดเทปเพลงที่ตนชอบลงในเทปเปล่าอีกม้วนหนึ่ง เพื่อรวบรวมเฉพาะเพลงที่ชื่นชอบเอาไว้ เนื่องจากชอบเพลงเพียงบางเพลงจากเทปเพลงละครชุดนั้น

“เคยมีชอบเพลงเดียว ชูดยามเมื่อลมพัดหวน แล้วมาอัดใส่อีกม้วนหนึ่ง”

(หมายเลข 2)

4.6 การให้ผู้อื่นยืมเทปเพลง

ผู้ที่ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์ที่อยู่ในวัยเรียน มักจะมีเพื่อนนักเรียนขอยืมเทปเพลงเพื่อไปฟังและอัดเทปไว้ด้วย

“มีเพื่อนพอรู้ว่าซื้อเทปเยอะ ๆ มาก ๆ ก็จะมาเยี่ยมกัน แต่ส่วนมากเขายืมพวกเพลง
ละครแล้วก็ไปอัด”

(หมายเลข 8)

4.7 การใช้ประโยชน์จากปกเทป

กลุ่มตัวอย่างบางคนมีการดูรายชื่อผู้ผลิตและผู้ร่วมงานของเทปเพลงชุดนั้น โดยมีผู้ที่
กล่าวว่า ดูรายละเอียดทุกเรื่องที่ระบุในปกเทป เป็นต้นว่า รายชื่อผู้ร้องเพลง ผู้ประพันธ์เพลง
ตลอดจนเนื้อเพลง

“ผมเองไม่กางเนื้อดู แต่แฟนจะเอาเนื้อมากางร้อง”

(หมายเลข 21)

“ช่วงแรกพอซื้อมาใหม่ ๆ ก็จะเปิดดูเลย ใครแต่งใครร้อง ดูทุกอย่าง แล้วก็ร้องตาม”

(หมายเลข 27)

“ตอนซื้อครั้งแรกจะเห่อ จะเปิดดูเนื้อเพลง แต่ก็ครั้งเดียว”

(หมายเลข 30)

ตอนที่ 5 ความรู้สึกหลังการซื้อเทปเพลง (Post Purchase Feeling)

ความรู้สึกหลังการซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์นั้น เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากได้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์และมีการใช้ประโยชน์แล้ว ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ ความรู้สึกพอใจ และ ความรู้สึกไม่พอใจ

5.1 เหตุผลที่ผู้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์มีความพอใจกับสินค้า

5.1.1 เพลงไพเราะ

ความไพเราะของเพลงและแนวเพลงเป็นคุณสมบัติที่ผู้ซื้อเทปปรารถนาและก่อให้เกิดความพอใจเมื่อได้ฟังเพลงที่ไพเราะ เข้ากับรสนิยม รู้สึกคุ้มค่ากับจำนวนเงินที่เสียไป มีผู้แสดงทรรศนะว่า เพลงละครโทรทัศน์ไพเราะกว่าเพลงไทยสากลทั่ว ๆ ไป เนื่องจากจังหวะเพลงช้า และเพลงมีเนื้อหาดี เป็นเพลงที่ฟังง่าย ติดหู มีความรู้สึกที่ดีขณะฟัง เป็นต้น

"ส่วนมากที่ซื้อมาก็พอใจ อย่างมนต์รักลูกทุ่งก็ฟังได้ คือ แบบเราเพราะส่วนมาก ช่อง 3 ช่อง 5 อะไรอย่างนี้จะคลาสสิก แต่พอพวกมนต์รักลูกทุ่งมันเก่า ๆ ซื้อมามันก็เปลี่ยนรสชาติไปอีกแบบหนึ่ง มันก็ดี"

(หมายเลข 8)

"มีความรู้สึกส่วนตัวว่า เพลงละครเพราะกว่าเพลงในตลาดที่ขายในปัจจุบันซึ่งบางทีรุนแรงไป ถ้าเพลงละครบางเรื่อง จังหวะจะช้าลงหน่อย เนื้อหาดี รู้สึกว่าเขาจะกลั่นกรองมากกว่า"

(หมายเลข 18)

"เพลงเพราะสมกับราคาที่เสียไป แล้วนักร้องก็มีคุณภาพ อีกอย่างหนึ่งเพลงนี้ได้อารมณ์เวลาฟัง หรืออยู่คนเดียว หรือดูละครก็รู้สึกดี"

(หมายเลข 20)

5.1.2 เพลงมีคุณภาพ

คุณภาพของเพลงละครโทรทัศน์นั้นสามารถมองได้จากหลายแง่มุม โดยผู้ซื้อเทปมีความพอใจในด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า ผู้ขับร้อง ร้องเพลงได้ดี มีน้ำเสียงดี ทำนองและเนื้อความของเพลงดี เป็นต้น

“มีความพอใจคุณภาพเสียงแล้วก็คุณภาพของเพลง การเขียนเนื้อหาที่อยู่ในเพลงนั้น ทำนอง แล้วก็ศิลปิน เป็นปัจจัยสุดท้าย”

(หมายเลข 25)

5.1.3 มีความคุ้มค่า

เป็นคุณสมบัติที่ผู้ซื้อเทปแสดงทรรศนะว่า การที่มีจำนวนเพลงที่ไพเราะหลายเพลงในม้วนเทปนั้น เป็นเทปที่มีความคุ้มค่า

“เพลงมันซื้อมาแล้วคุ้มม้วนนะครับ มันเพราะเยอะ”

(หมายเลข 2)

5.1.4 การมีเทปเพลงทำให้ฟังเพลงได้เมื่อมีความต้องการ

การมีเทปเพลงทำให้ไม่ต้องรอฟังเพลงจากละครโทรทัศน์เมื่อมีความความต้องการที่จะฟังเพลง และยังสามารถฟังเพลงได้บ่อยครั้งเมื่อมีความต้องการ

“พอใจกับเพลงที่ซื้อมาเพราะถ้าดู title ต้องรอละครครั้งต่อไป อาจเป็นอาทิตย์หน้า แต่มีเพลงแล้ว rewile ได้หลายรอบ ฟังแล้วฟังอีก”

(หมายเลข 30)

5.1.5 เนื้อความของเพลงสอดคล้องกับละคร

ความสอดคล้องของเพลงกับเนื้อหาของละคร ตลอดจนคำร้องที่มีเนื้อความครอบคลุมเนื้อหาของละครโทรทัศน์ ทำให้ผู้ซื้อเทปมีความพอใจ

“เป็นเพลงที่แต่งแล้วได้ครอบคลุมเนื้อหาของละครเรื่องนั้น OK แต่งแล้วรู้ว่าละครเรื่องนี้เป็นยังไง หมายถึงว่ามั่นใจใจหรือเกี่ยวอะไรอย่างงี้”

(หมายเลข 22)

5.1.6 สมาชิกในครอบครัวชื่นชอบ

การที่สมาชิกในครอบครัวสามารถร้องเพลงในเทปเพลงละครได้ ทำให้ผู้ที่ซื้อเทปมีความพอใจเนื่องจากสินค้านั้นเป็นประโยชน์กับครอบครัวในเรื่องการนันทนาการ

“พอใจเพราะว่าลูกชอบ เขาจะร้องได้หมดทั้งชุด ทั้งลูกทั้งเมีย ผมจะร้องไม่ได้หรอก ผมจะฟังอยู่เพลงเดียว”

(หมายเลข 21)

5.1.7 สามารถซื้อเพลงที่ต้องการได้

ผู้ซื้อเทปบางคนจะพึงพอใจที่สามารถซื้อเทปเพลงที่ต้องการได้ เนื่องจากมีความตั้งใจอยู่แล้วว่า ต้องการเพลงจากละครเรื่องนั้น ๆ เมื่อซื้อมาแล้วได้ฟังจะมีความรู้สึกว่าได้เพลงที่ต้องการแล้ว

“ได้เพลงที่ถูกต้อง เพราะว่าจะซื้ออยู่แล้ว”

(หมายเลข 27)

5.1.8 ตามสมัยนิยม

เพลงละครโทรทัศน์นั้นมักจะได้รับค่านิยมในเวลาเดียวกับละครโทรทัศน์ที่กำลังได้รับความนิยม ซึ่งผู้ซื้อเทปจะมีความพอใจที่ได้ซื้อเทปเพลงที่กำลังได้รับความนิยม

5.1.9 มีดนตรีคาราโอเกะ

สำหรับผู้ซื้อเทปละครโทรทัศน์บางกลุ่มจะเป็นผู้ที่ชอบการร้องเพลง ดังนั้นเมื่อเทปเพลงละครโทรทัศน์ที่ได้ซื้อมามีดนตรีคาราโอเกะ จึงทำให้มีความพอใจ นอกจากนั้นยังมีผู้แสดงทรรศนะว่าดนตรีคาราโอเกะเป็นเพลงลักษณะเพลงบรรเลง ซึ่งทำให้มีความพอใจเมื่อได้ฟัง

“เดี๋ยวนี้บางชุดก็มีบรรเลงนะ ที่ซื้อไปของทราsey เพลงล่าสุด อีกหน้า B ทั้งหมดเป็นเพลงบรรเลงหมดเลย อันนั้นก็ชอบ และเป็นคนที่ชอบร้องเพลงมาก มีดนตรีในหัวใจ ยิ่งเทปไหนที่ทำคาราโอเกะจะชอบมาก จะเป็นทำนองแล้วเราก็จะใส่เสียงเราอย่างจ้”

(หมายเลข 28)

5.2 เหตุผลที่ผู้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์มีความไม่พอใจสินค้า

5.2.1 เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเพลง

5.2.1.1 จำนวนของเพลงที่ไพเราะมีน้อย

เทปเพลงละครโทรทัศน์บางชุด จะมีเพลงที่ไพเราะน้อย ทำให้ผู้ซื้อเทปไปรู้สึกไม่คุ้มค่ากับเงินที่เสียไป มีผู้กล่าวว่าเทปเพลงบางชุดมีเพลงเพราะเพียงเพลงเดียว และยิ่งเพราะเฉพาะท่อนสร้อยเท่านั้น โดยในการฟังเพลงทำให้ต้องกดปุ่ม ff ซ้ำไป

“ทำไมทั้งม้วนมันเพราะอยู่ไม่กี่เพลง เพราะส่วนใหญ่ก็ฟังทำนอง”

(หมายเลข 11)

“บางเพลงไม่ค่อยดี ไม่ค่อยเพราะ แต่ถูกรวมมาในเพลงที่ดี บางครั้งก็กด ff ซ้ำมไปเลย ก็เป็นเพลงที่เพราะ”

(หมายเลข 20)

“ผมเสียเงินไปเท่านี้ แต่ผมได้รับกลับมาเนี่ยมันรู้สึกจะได้น้อยกว่าปริมาณที่เสียไป สมมุติซื้อมา 10 ม้วน แต่เราได้เพลงที่เราต้องการเพียง 3 ม้วน แต่มันก็อยู่ที่ความชอบของคน”

(หมายเลข 25)

5.2.1.2 จำนวนเพลงมีน้อย

เทปเพลงละครบางชุดจะมีจำนวนเพลงน้อย เช่น ประมาณ 4 เพลง ซึ่งถือว่าเป็นเทปเพลงประเภทมินิอัลบั้ม ทำให้ผู้ซื้อเทปเพลงบางคน มีความรู้สึกค่อนข้างเสียดาเงิน โดยมีผู้แสดงทัศนคติว่าต้องการให้มีการรวมเพลงจากละครโทรทัศน์หลาย ๆ เรื่องในคราวเดียวกันเลย เพื่อความคุ้มค่าของผู้ซื้อ

“เพลงมันน้อยไป ก็พริกขี้หนู มีแค่ 4 เพลง”

(หมายเลข 3)

“มี 4 เพลงหน้าหลังเหมือนกันไม่ค่อยดีเพราะน้อยไป รู้สึกไม่คุ้ม”

(หมายเลข 6)

“เพลงมันน้อยค่ะ อย่างพวกพริกขี้หนูกับหมูแฮมที่หน้าหนึ่งเป็นคาราโอเกะ หน้าหนึ่งเป็นเพลง”

(หมายเลข 10)

“บริษัทที่อัดเพลงพวกนี้ ทำไมออกมาน้อยละครับ 5 เพลงก็ออกมาเป็นซิงเกิ้ลอย่างนี้ มันราคาแพง น่าจะรวมเยอะ ๆ แล้วค่อยออกมาทีเดียว”

(หมายเลข 24)

5.2.2 เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับเพลง

5.2.2.1 มีดนตรีคาราโอเกะ

ดนตรีคาราโอเกะ เป็นสิ่งที่ผู้ซื้อเทปบางคนไม่ชอบและไม่ต้องการ เนื่องจากมีความต้องการฟังเพลงเพียงอย่างเดียว แต่ไม่ชอบการร้องเพลง เนื่องจากร้องเพี้ยนไม่ถูกตามบันไดเสียง หรือเสียงร้องไม่เข้ากับดนตรี และสำหรับบางคนซึ่งมีการฟังเพลงในรถยนต์จะมีความรู้สึกว่าการร้องเพลงในรถคนเดียวมันตลก นอกจากนั้นผู้ซื้อเทปเพลงละครโทรทัศน์ที่ไม่ชอบดนตรีคาราโอเกะนั้น มีเหตุผลว่าต้องการซื้อเทปเพื่อฟังเพลง แต่การมีคาราโอเกะทำให้มีความรู้สึกที่ไม่คุ้มค่าเงินที่เสียไป โดยมีข้อเสนอว่าควรเป็นเพลงเดียวกันทั้งสองหน้าเทปเพื่อไม่ต้องเสียเวลากลับรถ

“เราอยากจะฟังคนนี้ร้องต่อ พอเปิดไปอีกหน้าหนึ่งเป็นคาราโอเกะ เราไม่ชอบ เราก็มองไป ไม่ทราบตรงนี้ทำไมต้องมีคาราโอเกะไม่ชอบ ถ้าไม่มีคาราโอเกะมันก็น่าจะได้อีกเพลงหนึ่ง คาราโอเกะมันมีแต่ทำนองก็ไม่ค่อยชอบฟัง ถ้าเจอบางทีก็กรอ กรอให้มันหมดเร็ว ๆ เพราะส่วนมากจะอยู่ตอนท้ายของม้วนก็จะเปลี่ยนหน้าเป็นอีกหน้าหนึ่งไปเลย

(หมายเลข 8)

“รู้สึกว่าเขาหน้าเดิมมาซ้ำยังดีกว่า เราไม่ใช่บ้าคาราโอเกะ เราไม่มาร้องตามทำนอง แต่ก็ยังมีบางอารมณ์ที่ถือว่า OK”

(หมายเลข 11)

“คาราโอเกะนี่เกลียดมาก ไม่ค่อยชอบคาราโอเกะ อยากอัดให้มันเขาหน้าหนึ่งมาซ้ำ ยังจะดีกว่า เพราะคาราโอเกะคนฟังในรถ จะมาบังคับปาก มันก็ตลก ไม่ได้มีไมค์ (microphone) ในรถ มือหนึ่งขับรถ ไหนจะมีมือถืออีก เจอ ไม่ค่อย make sense นะที่ทำเป็นคาราโอเกะ”

(หมายเลข 27)

5.2.2.2 เพลงไม่มีคุณภาพ

คุณภาพของเพลงเป็นสิ่งที่ผู้ซื้อเทปให้ความสนใจด้วย เป็นต้นว่า เพลงมีคุณภาพไม่ดี เนื้อเพลงไม่สัมผัสกัน เป็นเพลงที่ลอกเพลงอื่นมา มีการสนับสนุนนักแสดงนำให้ร้องเพลงแม้ว่าจะไม่สามารถร้องเพลงได้ดี เป็นต้น

“บางเพลงมันไม่เข้าทำด้านดนตรี”

(หมายเลข 7)

“บางเพลงมันแต่งเนื้อแบบไม่ค่อยสัมผัสกันนะ”

(หมายเลข 26)

5.2.3 เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับละครโทรทัศน์

5.2.3.1 เป็นเพลงที่ไม่ได้ปรากฏในละครโทรทัศน์

เพลงที่ปรากฏในเทปเพลงละครโทรทัศน์บางเพลง ไม่ได้เป็นเพลงที่ปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องนั้น ๆ หรือ อาจเป็นเพลงจากละครที่แพร่ภาพมานานแล้ว ไม่ค่อยได้ยินได้ฟัง แต่ผู้ผลิตได้นำมารวมจำหน่ายในเทปที่มีเพลงที่ต้องการ ซึ่งทำให้ผู้ซื้อเทปรู้สึกไม่พึงพอใจ

“บางเพลงเปิดขึ้นมาไม่ได้มีในหนัง แต่มันมีในเทป เราไม่ได้ไปซื้อมาเพราะเพลงนี้”

(หมายเลข 12)

“ก็อย่างม้วนแรก ๆ ที่เขาทำมา เขาก็เอาเพลงดี ๆ มาลง ไม่เหมือนตอนนี้ที่ต้องอัด ๆ ลง ตอนแรก ๆ ไม่ค่อยได้รวม ตอนนี้เอาเพลงแปลก ๆ มายัดลง ไม่ใช่ละครล้วน ๆ เช่น ละครเก่า ๆ หรือ ละครที่ไม่ค่อยได้ยิน เอามารวมเพื่อให้เต็ม ๆ”

(หมายเลข 13)

5.2.3.2 เนื้อเพลงไม่สอดคล้องกับละครโทรทัศน์

เพลงละครบางเพลง มีเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับละครโทรทัศน์เรื่องนั้น ๆ ซึ่งผู้ซื้อเทป แสดงทัศนคติว่า ผู้ผลิตเพียงต้องการบรรจุเพลงให้มาก แต่ไม่คำนึงว่าเพลงเหล่านั้นควรจะมี เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับละครด้วย

“บางเพลงเหมือนขายตัวนักร้องมังคะ เนื้อหาเนื้อเรื่องบางทีก็ไม่เกี่ยวกับในละครเลย ก็มี อย่างทอฝันกับมาวิน มันเหมือน promote เพลง คืออัดเพลงมาเยอะ ๆ เข้าไว้ อย่างคิดถึง แต่เธออย่างนี้ หนูว่าทำไมมันเกร่อจังเลย เปิดทั้งวัน มันน่าเบื่อ ก็เลยไม่ค่อยชอบ หนูว่าไม่ค่อยเกี่ยวกับละครเท่าไรนะคะ ทำเพื่อการพาณิชย์เท่านั้นเอง ให้เพลงมันเยอะ จะได้ขายได้หลายๆ ม้วน

(หมายเลข 17)

5.2.4 ปกเทป

ความไม่พอใจปกเทปมีสาเหตุจากการที่ปกเทปมีองค์ประกอบของภาพไม่สวยงามนอกจากนั้นคือ ปกเทปไม่มีเนื้อเพลงครบทุกเพลง ซึ่งทำให้ผู้ที่ซื้อเทปไม่มีความสะดวกในการหัดร้องเพลง

“หน้าปกไม่สวย หน้าปกลูกทุ่งมากเลย”

(หมายเลข 27)

“บางทีหน้าปกไม่สวย แล้วยังเนื้อเพลงไม่ครบทุกเพลง”

(หมายเลข 12)

5.2.5 คุณภาพเทปเพลง

เทปเพลงที่ด้อยคุณภาพ จะทำให้ผู้ที่ซื้อเทปประสบปัญหา เป็นต้นว่า เมื่อเปิดใช้เทป ฟังเพลงไปแล้วประมาณ 2-3 ครั้ง คุณภาพเทปจะตกไป และเทปเสียในที่สุด

“เรื่องคุณภาพเดี๋ยวนี้นี้ต่ำมาก เล่นไปซัก 2-3 ครั้ง คุณภาพเทปจะตก แล้วทำให้เทปมันเสีย”

(หมายเลข 23)

5.2.6 มีการนำเพลงเดียวกันไปรวมในเทปเพลงหลายชุด

เพลงละครโทรทัศน์บางเพลง จะถูกนำไปรวมเป็นเทปในหน้าอื่น ๆ อีกหลายครั้งร่วมกับเพลงใหม่อื่น ๆ ทำให้ผู้ที่ซื้อเทปมีความรู้สึกว่าได้เคยซื้อเพลงนั้นไปแล้ว ยังต้องเสียเงินซื้อเพลงเดิมอีกและมีความรู้สึกเสียดายเงิน

“ไม่ชอบประเภทแบบซ้ำแล้วซ้ำอีก รวมหลายอันนะ อย่างเราชอบเพลงนี้ใช้มัย แล้วก็เอาไปรวมอีกอย่าง มันเหมือนกับมีสองอัน ทำให้ต้องซื้อหมด ก็เท่ากับเราซื้อสองครั้ง เพลงเดียวอยู่สองม้วน อย่างของฟลุค ก็มีเพลงละครของเขาแล้ว แล้วยังออกมาในรูปรวมของแกรมมีนี่อะ อะไรทำนองนี้ ซ้ำแล้วซ้ำอีก เดียวมันก็ซ้ำใน male อะไรของเขาอะ”

(หมายเลข 29)